

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis
Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis
Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum
Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...**

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 19. De octavo medio ad operandum ex charitate Dei, quod est arctior & strictior sensuum custodia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

riam deperdant aut sepeliant, quantò magis in præfenti arte mechanicâ proficiunt.

Quartum & efficacissimum remedium est, ut nunquàm simus otiosi; sed honestâ semper actione aliquâ corporali vel mentali nos occupemus, quæ nullum de præteritis sæcularibus rebus cogitandi tempus & occasionem nobis relinquat. Sicut discipulo suo Rustico Monacho suavit S. Hieronymus, jubens, ut nunc discat psalterium, nunc oret, nunc divinas Scripturas legat, nunc psallat; aliquando etiam opus manuale exerceat, humum fodiat, arbores plantet, libros describat, &c. nè mens otiosa perniciosis cogitationibus vacet, & ad sæcularia evagetur. Subdit verò: *tantis negotiis occupatus, nullis vacabis cogitationibus noxiis; & dum ab alio transis ad aliud, opusq; succedit operi, illud solum mente tenebis, quod agere compelleris.*

§. 19.

De octavo medio ad operandum ex charitate Dei, quod est arctior & strictior sensuum custodia.

233. **N**E verò per sensus externos velut per quasdam portas aut canales novæ deinceps species & imagines intrent in sensum internum, & ex eo in intellectum; quæ deinde in memoriâ relictæ novos cogitationum variarum tumultus, distractiones & perturbationes excitent, & tranquillum quietumque animi statum ad charitatis exercitium & unionem cum Deo neces-

necessarium disturbent; requiritur maximè à Tyronibus & Novitiis, ut sensus suos externos cohibeant non solum ab objectis in se malis, aut periculosis; sed etiam à vanis, curiosis & indifferentibus, quæ possunt causare distractiones, & cogitationes inutiles, impertinentes et extravagantes.

Atque hinc *Visus* custodiri debet, tam in Ecclesia, quàm foris et extra claustrum; nè in obvias res vel personas feratur, etiam si nullum ab iis periculum alicujus peccati gravis creari nobis possit. Sicut monet B. Ephrem de vita spirituali dicens: *Cum è cellula tuà negotii cujuscumque, aut conveniendi alicujus gratia discedis, oculos tuos muni, & animum piis cogitationibus institue, sic illum alloquens: egressus es non tanquam pictor, ut hominum formas effingas, atq; exprimas. Diligenter attende tibi: quomodo enim, si rebus quæ sensibus subjectæ sunt, fueris occupatus, iis quæ non videntur, vacare poteris, atq; in Dei recordatione te oblectare & conquirere?* Regula S. Leufri di Abbatis præcipit, ut in choro non sis vagus, & curiosus; sed semper aspectus tui defixi maneant ad pedes tuos. Cum strepitus aut rumor acciderit; tu non statim eò oculos volve; sed semper in eodem statu perseveres. Idem jubent Canonica Statuta Ordinis Præmonstratensis. *Dist. 1. c. 20. de Novitiis*; dum eos volunt à Magistro doceri, quomodo oporteat oculos demissos & custoditos habere, certamque pœnaam præscribunt *Dist. 3. c. 2. n. 3.* infligendam illis, qui in choro constituti vagis oculis mentis levitatem ostenderint. Itinerantibus verò

verò præcipiunt, ut *oculus nequaquam sit petulans, vel vagus, sed Religiosè contineatur; & in ea solum, quæ ante se sunt posita, modeste feratur; uti habetur dist. 1. c. 22.* Certè Theodoretus in *vitis Patrum lib. 9. c. 4.* refert pœnam satis gravem, quam Eusebius Monachus sibi ipsi inflixit, eò quod sub lectione et explicatione Evangelici textus oculos suos defixisset in agricolas in subiecto campo arantes, ac propterea locum Evangelicum negligentius audivisset. Præterquam enim quod oculis suis legem tulerit, ut eum campum amplius non intuerentur; insuper etiam collum suum zonæ catenâ ferreâ ita alligavit, ut inclinatus semper incedens, nihil nisi terram posset aspicere. *Non igitur oculorum acies ad omnia passim inspicienda visibilia pandenda est; nè anima omnium quoq; figurarum atq; formarum speciem sine discretionis examine hauriens, ad earum postea turbetur imagines;* inquit S. Basilius *lib. de verâ virginit.*

Similiter *Auditus* cohiberi debet ab objectis vanis, curiosis, inutilibus, et impertinentibus; quæ licet in se indifferentia sint, et nec bona nec mala, nihilominus variis animum distractionibus replent; ut plenè et totaliter suis spiritualibus functionibus impendere se non possit. *Aures tuas cave, nè quibusvis passim garrientibus aperias;* ait S. Basilius *serm. de Abdicat.* Neq; temerè nugantibus omninò respondeas in his sermonibus, qui à proposito tibi religiosa vitæ instituto dissideant. *Easdem ab audiendis mundanis narrationibus abducito, quantum potes: Utilibus au-*

tem

tem auscultans praeceptis, illas accommodato. Unde
passim in vitis Patrum legitur, quod Religiosi
primi, in quibus erat adhuc primæus spiritus vi-
tæ regularis, ex peregrinis & adventantibus
fratribus nihil de rebus novis, quæ in aulâ
Cæsaris, vel in hac illave Orbis parte, aut
civitate gerebantur, interrogaverint, & au-
dire voluerint; sed tantum eos rogaverint
ut si quod verbum salutis & doctrinam ali-
quam spirituales haberent, eam ad Fratrum
ædificationem proferrent. De B. Nilo Ab-
bate refert Baronius ad Annum Christi 996.
quod in præsentia Archiepiscopi, qui ab Ottone
Imperatore III. missus, vanâ suâ loquacitate
multum ei molestus fuerat, capite inclinato si-
mulaverit, se dormire; ut vanis & prophanis E-
piscopi sermonibus finem imponeret, ac re ipsâ
ostenderet, se hujusmodi relationes non liben-
ter audire. In vita Joannis Houthonis Angliæ
martyris & Londiniæ Carthusiæ Prioris re-
fertur de S. Hugone Episcopo Lincolnienfi,
quod cum regressurus in Angliam, & divertens
in quandam domum sui Ordinis, interrogaretur
ab uno Fratrum in communi colloquio de novis
quibusdam, responderit Hugo: O pater! rumo-
res audire, & referre, etsi fortè licet Episcopis,
monachis tamen non licet. Cellas vel claustrum
rumores ingredi non debent. Quem proinde san-
ctissimum Præsulem ejusdem Carthusiæ Londi-
nensis sub præfato Joanne Houthone Fratres in-
quilini imitantes, in primo adventu secularium
solebant rogare eos, ut nullos rumores, nihilq. de
mundo intimarent eis; sed si quis sermo bonus esset
ad

ad adificationem. In colloquiis privatisq. conventionibus otiosum verbum rarò quis audiebat; aut de mundanis rebus. Si quis tale quid inconsideratè protulisset, confestim monebatur ab audiente; per quod animus delinquentis corripiebatur. Sæculares recedebant ab eorum cellis creberrimè cum lacrymis, dicentes: verè Deus est in loco isto.

§. 20.

De nono medio ad operandum ex charitate Dei, quod est Solitudo.

234 **N**ecessitatem solitudinis ad vitam innocentem, tranquillam, pacatam et quietam ducendam, et consequenter ad conjunctionem sive unionem Animæ cum Deo per Charitatem, unâ quasi voce et communi calculo adstruunt. SS. Patres. Præcipuè verò eam commendat et inculcat S. Basilius variis in locis; nam *serm. de Abdicat.* ait: *Quantum in te est, omnem in publicum prodicionem semper devitato, ac mentis hoc modo distractionem fugito. Quod si necessitas incidat aliqua, quamobrem extra cellam tibi exeundum sit; cum te prius circum ab omni parte Dei timore veluti firmissima quâdam lorica muniveris, negotio illo, cujus causâ existi, expedito, domum te quamprimum referto; nevé diutius extra demoreris; sed innocentem illam columbam imitare, atq. ad arcam, undè fueras emissus, alis usus velocibus redi. Et ibidem: intra cellam tuam non te diebus aliquot mensibusvè, sed annis pluribus contineto, ibiq. continenter diem noctem.*